

BÀI TẬP TỪ ĐƠN TỪ PHỨC, TỪ GHÉP, TỪ LÁY

Bùi Thị Nhài, THCS Hồng Tiến, Khoái Châu, Hưng Yên

1. Đọc sách giáo khoa trang 15, cho biết, điền vào chỗ trống:

- Từ đơn là:.....
- Từ phức là
- Từ ghép là:.....
- Từ láy là:

2. Xác định từ đơn, từ ghép, từ láy trong các đoạn văn sau:

- a. Một đêm nằm trần trọc mãi không sao ngủ được, Thái tử định sang thư phòng xem sách, khi đi ngang qua vườn thượng uyển, bỗng thấy một cô gái trẻ, đẹp đang dạo chơi ở đó. Nghe tiếng động, cô gái vội vàng chạy về phía hoàng cung rồi biến mất. Nhưng vào một đêm khác, cô gái xuất hiện. (Truyện thuyết về Ngọc Bà Thiên Y A Na)
- b. Lang Liêu tình dẩy, vô cùng mừng rỡ. Bèn làm theo lời thần dẫn, chọn gạo nếp thật tốt làm bánh vuông để tượng hình Đất, bỏ vào chỗ chưng, cho nên gọi là bánh chưng. Rồi giã xôi làm bánh tròn, để tượng hình Trời, gọi là bánh giầy. Còn lá xanh bọc ngoài và nhân ở trong ruột là tượng hình cha mẹ yêu thương đầm bọc con cái. (Bánh chưng, bánh giầy)

Từ đơn:.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Từ ghép:.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Từ láy:.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. Theo em, “bánh vuông” hoặc “bánh tròn” trong đoạn b có phải là từ phức hay không? Vì sao em cho là như vậy?

TRẢ LỜI:

4. Trong thực tế giao tiếp, việc sử dụng từ đơn và từ phức, từ ghép và từ láy có những khác biệt về mức độ thông dụng. Em hãy đánh dấu x vào các nhận định đúng, sai về mức độ thông dụng của chúng ở các ô tương ứng trong bảng dưới đây:

Câu	Trong giao tiếp, người nói, người viết thường...	Đúng	Sai
a	ít khi chỉ sử dụng toàn là các từ đơn.		
b	ít khi chỉ sử dụng toàn là từ phức.		
c	ít khi sử dụng toàn từ láy.		
d	ít khi sử dụng toàn từ ghép.		
đ	ít khi kết hợp sử dụng từ đơn và từ phức.		
e	kết hợp sử dụng từ đơn và từ phức.		
g	kết hợp sử dụng cả từ đơn và từ ghép.		
h	kết hợp sử dụng từ đơn với từ ghép hoặc từ láy.		

Câu 5

- Tạo từ ghép từ các tiếng gốc dưới đây và nhận xét về sự khác biệt giữa nghĩa của các từ ghép vừa tạo ra so với nghĩa của các tiếng gốc (từ đơn):
a. *chơi*; b. *vườn*; c. *sách*; d. *núi*.

chơi		sách	
vườn		núi	

Câu 6

- Tạo từ láy từ các tiếng gốc dưới đây và nhận xét về sự khác biệt giữa nghĩa của các từ láy vừa tạo ra so với nghĩa của các tiếng gốc (từ đơn): a. *trẻ*; b. *đẹp*; c. *động*; d. *ngủ*.

trẻ		động	
đẹp		ngủ	